

Toimetaja veerg

*Päivi Märjamaa,
toimetaja*

Paljud tööd, toimingud, mured ja kohustused, mis läinud aastal pooleli jäid, jätkuvad vastalanud aastal just katkenud kohast.

Pooleliolevad projektid ootavad lõpuleviimist, tülid lahendamist, rõõmud jagamist. Elu sisu ei ole kuidagi muutunud.

Aastavahetus on vajalik vaid tagasivaatamiseks ja kokkuvõtete tegemiseks. See on aeg hinnata tehtud tööd ja töövõite, konstateerida ehk möödunud aasta erakordsustki. Et siis jätkata.

Igal vorstil on alati kaks otsa: edu ja raha mis saavutatud, innustab alati suurema agarusega töid-tegemisi juurde võtma. Elutempo ei aeglustu enam iial – enam saavutatu vajab alati lisa, puhkuseks, sõprade ja pere jaoks jääb üha vähem vakantsset ruumi... Kuigi tegemised saaksid uue kvaliteedi kui jätkuks aega „kirvest teritada.“

Pole tarvis anda uue aasta algusega seoses katteta lubadusi. Tegelikult on iga uus päev ühtmoodi hea muutusteks ja töotusteks. Raske otsused tuleb teha ise ja omal ajal, aastavahetus ajalise tähisena mängib vaid emotsionaalset rolli, ei enam.

Ehk just niimoodi mõeldes tuleb hea uus aasta.

Kirjutage siis ikka kuupäevas kuue asemel seitse, ärge eksige!

Edukat aastat!

Foto Kalju Tisler.

*Vahur Jaakma,
vallavanem*

Vallavalitsuse nimel soovin kõigile vallaelanikele ja meie sõpradele jõudu ja edu algavaks aastaks!

Kui möödunud aasta detsembrikuu lehes puudutasin põgusalt 2006. aasta töid ja tegemisi, siis täna räägin vallavalitsuse suurematest toimetustest alanud aastal.

Eelarve, tegevuskava ja planeeringud

Tasakaalus ja valla üldist arengut arvestava jooksva aasta eelarve koostamine on paras proovikivi igale vallavalitsusele. Käesoleva aasta tulude esialgne prognoos on meie vallas 30 miljonit krooni. See on suurem kui kunagi varem. Peab aga kohe nentima, et omavalitsuse tulude suurenedes suurenevad ka meie ootused, soovid ja nõudmised. Need viimased suurenevad aga kiiremini kui tasapisi paisuv rahakott. Seetõttu muutub ka eelarve koostamine igal aastal järjest keerukamaks, kuna tuleb teha valikuid rohkemate soovide seast. 2007. aasta eelarve esimene lugemine toimub jaanuarikuu volikogus.

Jaanuaris läheb viimasele lugemisele volikokku Puhja valla tegevuskava aastateks 2007 – 2010. Nimetatud dokument on volikogu komisjonides ja vallavalituses läbinud mitmeid väga põhjalikke aru-

telusid, üle elanud rohkeid muudatusi ja parandusettepanekuid. Loodame, et tegevuskava on tänaseks küps dokument ja mis peatahtis, ka kasutuskõlbulik.

Aasta esimestel kuudel töötame väga pingeliselt valla üldplaneeringu dokumentidega. Peamiseks dokumendiks on kaardimaterjal. Jätkame avalike arutelude koosolekutega ka külades. Puhja koosolekule järgnevad koosolekud ka Ulilas ja Räämsis. Avalike koosolekute korraldamine on väga vajalik, sest inimestega rääkides ja arutades saame juurde nii mõnegi huvitava idee ja ettepaneku valla ruumilise keskkonna arendamiseks. Selle elavaks töestuseks on Puhja seltsimajas toimunud arutelu. Koosolekute toimumise kohta ja aja kohta saavad vallaelanikud teavet valla infotahvliitelt. Valla üldplaneering peab olema valmis 1. juuliks 2007.

Jätkub Puhja seltsimaja remont

Kui jaanuari keskel saame kätte ehitajate viimased hinnapakkumised ja nende seast oleme välja valinud parima, saame koheselt jätkata töödega seltsimaja saalis ja laval. Saalis oleme plaaninud taastada saja-aastase maja väärrikust niipalju kui vähegi võimalik. Avame nähtavaks laetalad, uurime, kas tsariaegne seinte lubikrohv on säilinud. Parandame valgustust ja korrastame põranda. Eesti riigi eelarve toetab meid Kultuuriministeeriu-

mi kaudu 1,5 miljoni krooniga, millele lisame valla omaosaluse. Ka saali sisustus vajab väljavahetamist.

Alustame kooli töökoja rekonstrueerimisega

Ega edaspidi me ei saagi seda hoonet enam töökoja nimega nimetada, sest projekteerijale on antud lähteülesandeks koostada hoone rekonstrueerimisprojekt selliselt, et seal asuvad edaspidi poiste tööõpetuse, eakate päevakeskuse ja Puhja raamatukogu ruumid. Ruumi jätkub seal asjaosalistele piisavalt. Oo-

tame veebruari lõpuks ehitusprojekti, seejärel saame alustada ehitushanget. Tööde maksumus ulatub miljonitesse ja selleks tuleb valla võtta pangalaenu.

Ümbritsev elukeskkond vajab pidevat korrastamist ja hoolt

Kavatseme ka alanud aastal pühendada palju tähelepanu meid ümbritseva keskkonna heakorra. Koostöös korteriühistutega Puhjas korrastame prügimajandust, parandame meie külade ja alevike üldist väljanägemist. Tellime Rääsi paisjärve puhastamise projekti.

Sellealaste tegevuste loetelu on pikk ja rohkem ma siinjuures ei peatuks.

Soovid, soovid, soovid...

Omaavalitsuses töötavate inimeste seas liigub ringi jutt, et nüüd, majanduse tormiliselt arenedes, on käes väga kiired ja töörohked ajad. Jah, nii see on, aga mis ei lohuta, on see, et kiired ajad ei pidavat enam vaheldumagi rahulikemate tööperioodidega... Ilmselt on see tõde kehtiv kogu ühiskonnas. Soovin algaval aastal meile kõigile rohkem koostöötaht, usaldust, heasoovlikkust ja vastupidavust!

Volikogus

Viive Paltseri, vallasekretär

Volikogu 2006. aasta viimane istungtoimus 27. detsembril k.a.

Istungit alustati lühiülevaldava vallavalitsuse tegevustest istungitevahelisel perioodil. Põhilised tegevused olid seotud valla tegevuskava ja üldplaneeringuga, vallavalitsuse liikmed andsid vastuseid volikogu liikmete küsimustele nendes valdkondades.

Seltsimajas toimus 30. novembril üldplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu.

Koostamisel on Puhja Gümnaasiumi töökoja rekonstrueerimisprojekt, kuhu on kavandamisel ruumid kooli töökojale, ruumid sotsiaalteenuste arendamiseks ja Puhja raamatukogule.

Viidi läbi ühisarutelu Puhja aleviku korteriühistute esindajatega jäätmekäitluse küsimustes, arutati aleviku peatäna (Nooruse tn) ääres olevate korteriühistute prügikonteinerite ümberpaigutamist.

Vallavalitsuse ettepanekul kutsuti kokku koosolek Tartu-Viljandi maantee rekonstrueerimisega seotud küsimustes.

Koosoleku viisid läbi Tartu Teedevalitsuse esindajad. Probleemidele leiti võimalikud lahendused.

Volikogu võttis vastu määruse ühissõdukipeatuste kohanimede muutmiseks:

- 1) **Rääsi** – Rääsi külas Uula kaupluse juures olevale peatusele;
- 2) **Puhja asula** – Puhja alevikus Puhja-Elva teel Turba kaupluse A ja O juures olevale peatusele;
- 3) **Mäeselja** – Mäeselja külas Puhja-Elva teel endise Oru peatuse asemel.

Teise lugemise läbisid ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2006–2015 ning tegevuskava ja investeeringud aastateks 2007–2010. Mõlema kava kohta on võimalus teha veel parandus- ja täiendusettepanekuid. Kavad lähevad kinnitamisele jaanuaris 2007.

Volikogu võttis vastu ka otsused järgmistele maade munitsipaalomandisse taotlemiseks:

- 1) Rääsi külas Rääsi sanuna ja Rääsi pumbajaama juurde;
- 2) Ulila alevikus Ulila Keskuse hoone juurde.

Katastriüksuste sihtotstarbed määrati Mõisanurme külas Rekke kinnistu ja Kaimi külas Venevahi kinnistu jagamisel tekkivatele uutele katastriüksustele.

Vallavanem Vahur Jaakma ettepanekul kinnitati vallavalitsuse liikmeks valla ehitusnõunik Juhan Pruusapuu.

Volikogu hüvitiste, valla haldusaparadi ja valla hallatavate asutuste palkade korrigeerimise küsimus lükati edasi jaanuarisse 2007.

Viimasena andis ülevaldava 2006. aastal Ulila keskuse juhataja Niina Topoleva. Volikogu võttis esitatud informatsiooni teadmiseks.

Pärast volikogu istungit jagati läinud aasta sündmusi ja muljeid kohvilauas, ühises vestlusringis volikogu ja valitsuse liikmete ning asutuste juhtidega.

Tasub teada

Milvi Sepp, sotsiaalnõunik

Peamised muudatused riiklike sotsiaaltoetuste osas alates 1. jaanuarist 2007:

- Toimetulekupiir tõusis 900 kroonini üksi elavale inimesele või pere esimesele liikmele ja 720 kroonini pere teisele ja igale järgnevale liikmele.
- Eestkostel ja perekonnas hooldusel olevate laste toetus tõusis 600 krooni võrra – 900 kroonilt 1500 kroonini.
- Uuest aastast saavad 6000 krooni eluastumistoetust ka eestkostel ja peres hooldamisel olnud lapsed.
- Vanemahüvitis: 2007. aastal on hüvitise määr 2690 krooni, hüvitis alampalga suuruses 3600 krooni ja maksimaalne hüvitise suurus 21 624 krooni.
- Matusetoetuse suurus 2007. aastal on 2600 krooni.
- Toetused represseeritutele tõusevad 3000 kroonini – hüvitise maksimum tervishoiuteenustele, retseptiravimitele või taastusravi tuusikule tõu-

seb 2500 kroonini (2006. aastal 2000 krooni), koos 500 krooni transpordihüvitisega on aastane hüvitis 3000 krooni.

- Töötutoetus tõusis seniselt 400 kroonilt 1000 kroonini (töötutoetuse päevamäär 32.90 krooni).
- Alates 2007. aastast tagab riik ravidlustuse kõikidele tööturuametis arvel olevatele aktiivset tööd otsivatele töötutele. Kindlustuse saavad nad võrdsetel alustel töötutoetuse saajatega kuni üheksaks kuuks ehk 270 päevaks.
- Sotsiaalmaksu kuumäär tõusis 2000 kroonini kalendrikuus. Läbi sotsiaalmaksu suurendamise väärtustab riik senisest enam teatud mitte-aktiivseid perioode, näiteks laste kasvatamine ja tagab efektiivsema pensionikindlustuskaitse. Riik tasub sotsiaalmaksu lapsehooldustasu, vanemahüvitise ja töötü abiraha saajate ning kaitsejõududes ajateenijate eest.

Muudatused 2007. aasta jooksul:

- Alates 1. aprillist on keskmine vanaduspension 3490 krooni (tõus 11,29%).
- 1. juulist tõstetakse lapsetoetus alates pere kolmandast lapsest 900 kroonini. Samaaegselt lõpetatakse kolme- ja enamalapselise pere toetuse ehk kvartalitoetuse maksmine. Muudatusest võidavad kolmelapselised pered 300 krooni, neljalapselised pered 600 krooni, viielapselised pered 1050 krooni ja kuuelapselised pered 1500 krooni kuus.
- 1. juulist on isadel võimalik saada vanemahüvitist varasema kuue kuu asemel siis, kui laps on 70 päeva vanune.
- Selle aasta septembrist hakatakse maksma lapsetoetust ka õppijatele, kes õpivad põhikoolis, gümnaasiumis või põhihariduse baasil kutseõppeasutuses teistes õppivormides kui päevane õppevorm – õhtuõppes, kaugõppes ja ilma põhihariduseta kutseõppes.

Puhja vald arvudes

Juuli Sootla, registripidaja

Puhja vallas elab rahvastikuregistri andmetel 01. jaanuari 2007 seisuga 2453 inimest, eelmisel aastal 2479, see- ga rahvaarv Puhja vallas on vähenenud 26 inimese võrra.

Rahvaarvu kahanemist on kõige olulisemalt mõjutanud valla inimeste ametlik töötamine ja elamine Euroopa Liidu liikmesmaades.

Elanikkonna keskmine tihedus Puhja vallas on 14,6 inimest/km².

Valla elanikest 50,8% ehk 1247 on naised ja 49,2% ehk 1206 on mehed.

Vanimad elanikud vallas on 97 aastane naine ja 95 aastane mees.

2006. aastal sündis Puhja vallas 20 last: 14 poissi ja 6 tüdrukut. Võrdluseks, 2005. aastal registreeriti 24 sündi.

Surmajuhumeid registreeriti möödunud aastal 41, 2005. aastal aga 37.

Valla elanike vanuseline ja sooline jaotuvus on järgmine:

- tööeast nooremad kuni 16 a 426 (231 poissi ja 195 tüdrukut) ehk 17,4%
- tööealised naised (17–60 a) 686 ehk 27,9%
- tööealised mehed (17–63 a) 809 ehk 33%
- pensioniealised mehed 166 ehk 6,8%
- pensioniealised naised 366 ehk 14,9%

Elanike arv alevikes ja külates: 2006. aastal 2005. aastal

Puhja alevik	1044	1076
Ulila alevik	315	338
Rämsi küla	255	257
Mõisanurme küla	190	188
Kaimi küla	102	101
Järvaküla küla	84	85
Mäeselja küla	78	72
Võsivere küla	61	63
Ridaküla küla	50	30
Tännassilma küla	47	45
Teilma küla	44	43
Poriküla küla	33	35
Nasja küla	33	34
Vihavu küla	31	32
Kureküla küla	30	28
Võllinge küla	18	19
Härjanurme küla	18	17
Saare küla	5	5
Palupõhja küla	3	3
Isikute arv, kellel elukoht määratlemata	12	8

Kuidas elab Puhja Gümnaasium?

Aastavahetus annab põhjust järele mõelda ja sihte seada

Väike mõistujutt

Kaks meest lõhkusid kogu päeva puid. Üks neist töötas higi pühkimata hommikust õhtuni ja tööpäeva lõpuks oli tal jalge ees suur hunnik halge. Teine mees lõhkus umbes 50 minutit korraga ja pidas siis kümneminutilise pausi. Aga kui päike loojus, oli tema haluhunnik märksa suurem. „Kuidas sa suutsid minust rohkem puid raiuda?” küsis lakkamatult töötanud mees. Tema elukogenud kaaslane aga vastas: “Kui peatusin puhkama, teritasin ka kirvest...”

Detsembrikuus panid kõik klassid kirja oma ootusi ja lubadusi, et uus aasta tuleks tore, tõine ja edukas. Eesti keeles on sõnal probleem negatiivne varjund: seda mõistetakse kui takistust. Asjad on hästi, kui ei ole probleemi. Aga kuhu arenda, mida uuendada, kui ei ole probleemi? Probleem on suuna näitaja, vajaduse sünnitaja. Õpilaste ootuste lugemine, nendest arusaamine ja nende üle järelemõtlemine ning nendest järelduste tegemine oleks kõigile kui kirve teritamine.

SOOVID, mille täitumist õpilased ootavad

Meie tahame uuel aastal teha ainult head: õppida hästi, lugeda raamatuid, olla viisakad, käituda korralikult, hoida puhtust ja korda, hoolitseda ka oma välimuse eest. Tahame, et kõik õpetajad ja õpilased oleksid terved ja rõõmsad, kõik lapsed saaksid oma klassi lõpetatud, et kõigile jaguks palju armastust, soojust ja valgust.

Tahame tasuta töövihikuid, rohkem mälumänge, uut kooliraadiot, et saaks vahetunnis muusikat kuulata; uut staadioni, millel uus kate ja aed ümber, koridoridesse puhkenurki, remonti kooli.

Tahame palju reisida ja rohkem uneaega.

LUBADUSED, mida õpilased andsid

Meie lubame uuel aastal hoida korras oma klassi ja koolimaja, kanda kaasas õppevahendeid, ei unusta koju kehalise kasvatuse riideid, keegi meist ei hiline kooli.

Lubame olla sõbralikud.

Lubame süüa sööklas vaikselt ja ilusti, tundide ajal ei käi poes.

Lubame olla hoolsamad ja aktiivsemad, muutuda paremaks, rahulikumaks ja kuulekamaks.

Lubame süüa ära kõik jõuluvana toodud kommid ja kui jõuluvana ka raha toob, siis kulutame selle kõik klassiekskursiooniks.

Lubame hoida uusi asju, naeratada rohkem, aidata abivajajaid, mitte liiga palju pahandust teha.

Meile meeldiks, kui uuel aastal kõik oleksid rõõmsad ja õnnelikud, oleks enam sõbralikkust ja tolerantsust, vähem koolistressi ja rohkem rõõmu.

Meile meeldiks, kui oleks koolis turvamehed, e-kool, igal õpilasel lukuga kapp, iga päev magustoit, puhvet mahla ja saiakeste ostmiseks.

Tore, kui oleks palju lund, et saaks suusatada, uisutada, oleks ilus talv ja valgustatud suusarajad.

Soovime, et kõigil läheks hästi, kõik oleksid terved ja õnnelikud ning õpiksid paremini.

Meile meeldiks, kui uuel aastal oleks maailmas rahu.

Külaskäik „Armastuse võluaeda“

Kersti Aadusoo, Puhja Gümnaasiumi abituuriumi klassijuhataja

Jõuluaeg on aeg mõtiskluseks ja mõistmiseks, tunnete kogumiseks, eneseselguse leidmiseks. Aeg, mil nukrusenatuke seguneb rõõmuhoisega. See on lootuse ja lohutuse aeg, rõõmu ja uue ootuse aeg. Jõulud on ka armastuse aeg, muinasjutt põhjala taevas. Muinasjutu võlumaal ei saa läbi ilma armastuseta.

16. detsembril toimunud traditsiooniline Puhja Gümnaasiumi jõuluball juhenduski eelpool nimetatud mõtteterast. Balli teemaks oli „Armastuse võluaed“.

Küünlatulede säras Puhja seltsimaja saalis võttis külalisi vastu J. Straussi muusika. Balli perenaiseks oli võluv ja kaunis Keiu Sonn ning peremeheks galantne ja nägus Siim Sups. Nende suurepärase esinemine võlus kõiki ballikülalisi. Keiu ja Siimu juhtimisel said ballikülalised teha külaskäigu lillerikkasse armastuse võluaeda. Nimelt esitasid abiturientid meelkõitvat armastusluulet, taustaks ballaadid

Puhja Gümnaasiumi õpetajad nunnakostüümides. Foto Kalju Tisler.

armastusest. Luulekava lavastas emakeeleõpetaja Linda Gottlob. Abituurium lõpetas oma esinemise valsi-ja rumbahelide saatel tantsupõrandal keerledes.

Rõõmu muusikast jagasid publikuga Puhja Gümnaasiumi kaunite häältega neid Älis Babenko ja Heidi Reial ning poisteansambel koosseisus Oliver Kõiv (solist), Ilmar Tobro, Asko Nuume, Joonas Alliksaar, Siim Luik-Arras, Marko Jõesuu, Reiko Hämäläinen ja Ergo Leppik õpetaja Ruth Lutsu juhendamisel.

Viljandi Linnakapelli professionaalses esituses oli võimalik kuulata muusikat 17. sajandist.

Tantsuilu silmadele pakkusid Sensa showtantsijad, Viljandi C.R.Jakobsoni nimelise Gümnaasiumi balletistuudio neid ja A-klassi võistlustantsijad Artur Lubin ja Birgit Usin tantsuklubist „Stiil“ hr. Martin Parmase juhendamisel.

Nunnakostüümides astusid publiku ette Puhja Gümnaasiumi õpetajad oma tantsulis-laululise etteastega.

Traditsiooniliselt toimus tordioksjon ning südaööl ootas ballikülalisi ootamatult erootiline üllatus.

Ballikülalised said tantsupõrandal keerutada jalga ansambli „Vanker“ muusikahelide saatel.

Enne balli lõpetamist loositi kuldpileti omanike seast välja need, kes said kingituseks piduliku õhtusöögi „Püssirohukeldris“. Õnnelikeks võitjateks osutusid härrad Madis Mahla ja Simo Saar.

Ball lõppes särava ilutulestikuga ning parimate soovidega jõuluks ja uueks aastaks balli perenaise ja peremehe poolt.

Abituuriumi klassijuhatajana tänan südamest oma armsaid 12. klassi neidusid ja noormehi balli ettevalmistamisel ja läbiviimisel üles näidatud pühendumise ja suurepärase koostöö eest. Samuti tänan Puhja seltsimaja juhatajat ja ühtlasi lapsevanemat pr. Kaja Udsot igakülgse toetuse ja abi eest, kolleege Puhja Gümnaasiumist, lapsevanemaid, arvukaid balli sponsoreerinud firmasid, valdu ja üksikisikuid, helitehnik Andre Lembergi, videosalvestajat Mait Tamme, valgustajat, turvamehi, riidehoidjat, Piili Baari ning kõiki ballikülalisi balli kor-

*Balli perenaine ja peremees.
Foto Kalju Tisler.*

daminekule kaasaaitamise eest. Loodan, et kõik ballikülalised leidsid sellest õhtust midagi, mis rõõmustas silma, silitas kõrva, liigutas tundemeeli või ehk pani õhkama.

Lõpetuseks soovin jõudu järgmisele abituuriumile ja nende klassijuhatajale 2007. aasta jõuluballi korraldamiseks.

*Puhja gümnaasiumi 12. klass ja klassijuhataja.
Foto Kalju Tisler.*

Talvelaager

Küllil Korol, Puhja Gümnaasiumi õpetaja

28. detsembril sai teoks Puhja Gümnaasiumi 3. klassi talvelaager, järjekorranumbrilt teine.

Kogunesime koolimajja, korraldasime klassis mööbli ringi ning laotasime oma magamisasemed laiali. Seejärel haarasime kaasa ujumisasjad ja siirdusime bussi, et sõita Tartusse. Ees ootas pikk päev Tartu linnas. Kõigepealt Mänguasjamuuseum, kus oli plaanis martsipani meisterdada. Kuivõrd Mänguasjamuuseumi uks oli veel suletud, läksime uudistama Jaani kirikut. Kirikus võttis meid vastu hr. Rein Külm, kes tutvustas kiriku ajalugu ning näitas orelit. Kirikus piisavalt ringi kaetud, asusime uuesti Mänguasjamuuseumi poole tee. Saimegi sisse. Veel mõni aeg tutvumiseks muuseumi eksponaatidega ning võiski end martsipaniteole häälestada. Kuna ruum oli lapsi kuhjaga täis, siis saimegi vaid martsipanipallidest kujukesi voolida. Martsipani valmistama ning värvima me lihtsalt ei mahtunud.

Pärast muuseumikülastust oli kavas pisuke retk Tartu linna esinduskuuse juurde Raekoja platsil ning edasi läks teekond Aura veekeskusesse.

Veekeskuse letist ulatati igale lapsele sinised kilesussid, mis tuli jalatsite otsa panna. Seejärel võtmed kätte ning veeparki lustima! Sai ujutud, liutorudest liugu lastud, kummirõngaga ringi hõljutud, saunas käidud ning taas vees lustitud. Lõbu kulmineerus ühise hamburgerisöömisega kohvikus.

Päev oli sellega poole peal. Edasi oli sihiks kino Ekraan ja popcorn koos joogiga. Toidupoolisega varustatult võis siirduda kinosaali hämarusse filmi ja sööki nautima. Vaatasime animafilmi "Lustakad jalakesed". Film oli tore - pisut naljakas, pisut kurb.

Film vaadatud, asusime koduteele. Tegelikult olime päris väsinud, seega oli hea istuda soojas bussis ning loksuda Puhja poole.

Koolimaja juures, õpetaja valvsa pilgu all, lendasid öhtu- taevasse raketid. Ilutulestik oli igatahes vahva! Pärast väsitavat päeva oli tegelikult mõnus ka veidi niisama asemel pikutada ja puhata. Valmistasime öhtusöögiks nuudleid ning seejärel võis mängida või hoopiski tantsida. Mõlemat sai teha koridoris. Tegelikult sai seal veel volilt joosta, sokkide väel liugu lasta ning hullata - tegevused, mis tavaliselt koolimajas rangelt keelatud, sel öhtul aga lubatud, kuna kogu koridor oli vaid meie päralt. Hiljem lavastasime TV-st nähtud või ise välja mõelduid reklaame, mängisime silmapilgutamise mängu, Aliast jpm. Soovijad said televiisorist filmi vaadata.

Nagu ikka jõudis magamisaeg kätte ootamatult ja liiga vara...

Hommik sai alguse kusagil kella 8-paiku koos esimeste ärkajatega. Kõhud täis, tuli laager kokku pakkida. Uskumatu, kuid eelmise päeva "sasipesast" sai kui imeväel taas ontlik klassiruum. Soovisime vastastikku head vana aasta lõppu ja vahvat vaheaega ning läinud kõik olidki.

Seekord siis oli nii. Eks järgmisel aastal uuesti ja pisut teistmoodi.

3. klass Aura veekeskuses (üleväl) ja Tartu linna esinduskuuse juures.

Tartumaa Noortekogu

*Hellika Järvala,
Puhja Gümnaasiumi õpilane*

Vastavalt Euroopa Liidu seadustele peaks olema igas maakonnas oma Noortekogu. Nimest võiks järeldada, et tegu on mingisuguse poliitilise organisatsiooniga. Tegelikult on Tartumaa Noortekogu eesmärgiks kaitsta Tartu maakonnas elavate noorte õigusi ja huve; selgitada välja noorte seisukohad ning esitada need erinevatele noorsootööga seotud institutsioonidele; olla sidevahendiks noorte, omavalitsuste ja Maavalitsuse vahel; viia läbi harivaid üritusi Tartu maakonna noortele ja arendada koostööd

teiste samalaadsete organisatsioonidega. Tartumaa Noortekogu loodi 2006 aasta varakevadel, kui kutsuti kokku igast Tartu maakonna kooli õpilasesindusest 1–2 liiget. Tartumaa Noortekogus saab üldse olla maksimaalselt 23 liiget, praegu on seal neid 12, aga see arv kasvab pidevalt.

Noortekoguga liitumiseks ei pea olema tingimata õpilasesinduse liige, peab lihtsalt olema aktiivne noor vanuses 15–26 eluaastat ja huvituma sellest, mis toimub meie ümber. Noortekogu liikmed on läbinud avaliku esinemise koolituse, väitluskoolituse ning meeskonnatöö koolituse. Noortekogu käis sel aastal tutvumas kui-

das on sisustatud noorte vaba aeg Tartumaal. Kuna päev on lühike, jõudsime käia ainult Vara uues noortekeskuses, Kallastel, kus tegelikult noortekeskust polegi ning Kambja ilusas ja moodsas noortekeskuses.

Uuel, 2007. aastal on Noortekogu üheks esimeseks ettevõtmi- seks Tartu maavanemaga kohtumine. Selline on ainult lühike kokkuvõte Tartumaa Noortekogu tegevusest ja olemusest. Soovin kõigile ilusat 2007 aastat ja Noortekogule jaksu ning jõudu järgnevat te- gutsemisaastaks!

Aeroobikapäevad 2006

*Anne Jõesaar,
Puhja Gümnaasiumi kehalise kasvatuse
õpetaja, aeroobikaürituse korraldaja*

Võib juba öelda, et aeroobikapäeva- de korraldamine Puhjas on kujunenud traditsiooniks. Tänavune ürituste seeria kandis järjekorranumbrit kuus. Aeroobikapäevade eesmärgiks on tutvustada erinevaid aeroobikastiile ja üldse sporti- misvõimalusi, tunnetada kaasatagemise rõõme ja raskust.

Üritusteseeria alustuseks külastasi- me Tartu spordi- ja terviseklubi Arena. Seal oli võimalus osa võtta vesiaeroobika treeningust. Peale kolmveerandtunnist vees võimlemist ja hilisemat saunaskäiku olid tüdrukud parajalt väsinud. Ometi ei vähendanud see kuidagi tahtmist ja veen- dumust ka edaspidi taolises treeningus osaleda.

Aeroobikapäevade põhiüritus toi- mus 20. detsembril Puhja Gümnaasiumi spordisaalis. Selle ürituse raames valiti osalejaid, kes pretendeerisid tiitlile *Aeroobikatüdruk 2006*. Valikuks oli aega kol- me poole tunnise treeningu jagu. Esimese treeningu stiiliks oli *body*, läbiviijaks meie kooli endine vilistlane Liina Arumets. Sellele järgnes väike joogipaus organismi vedelikuvarude täiendamiseks. Kahe järg- mise treeningu juhendajad olid spordi- klubi Arena treenerid Merlin Vösu ja Brit Pikkuus. Tüdrukud said nende juhatusel teada, milline täpselt on tantsuline ae- roobika ning kuidas *hip-hop* võtab kehast viimsegi jõuvaru. Žüriile igatahes andsid kolm treeningut võimaluse teha kindel ja vääramatu otsus enam kui 50 osaleja hul- gast kolme parima valimiseks.

2006. a aasta aeroobikatüdruku tiitli- ga pärjati Keiu Sonn, Kati Raitar ja Sigrid

Tali. Võitjatele jäi üritusest mälestuseks T-särk kirjaga AEROOBIKATÜDRUK 2006. Võitjaid autasustas žürii liige ja õpilasesinduse juhataste liige Siim Sups. Peale tema kuulusid veel žüriisse Puhja Gümnaasiumi huvijuht Lea Järv, 10. klassi õpilane Andre Lemberg 12. klassi õpilane Tave Karv ja aeroobikatreenerid.

Spordiüritused ei ole sellega veel kau- getki mitte lõppenud. Selle aasta jaanua- ris on kavas külastada spordiklubi Arena treeningusaale. Täpsemalt jõusaali, kus saab treeningumõnusi nautida Eestis väga po- pulaarseks treeningvahendiks muutunud sõudeergomeetritega.

Loodame, et aasta 2007 toob õpilasi rohkem spordi juurde. Et võetaks sporti kui meeldivat ja tervistavat ajaviidet.

Mis juhtus Võrtsjärve konstaablipiirkonnas

Alik Säde, juhtivkonstaabel

Puhja

31.12.2006 kella üheksa paiku õhtul peeti Puhja tanklas kinni joobes olekus Maigo (sündinud 1988), keda kahtlus- tatakse tankla müügisala toimepandud varguses. Maigo viibis uue aastani Tartu arestimajas.

31.12.2007 saabus teade Kaimi külast Lasita puhkemajast, et pulmapeojal läks peigmees Ülo (sündinud 1975) pruudile kallale. Peigmees pidas esimese pulmaöö Tartu arestimajas.

16.12.2006 hommikul avastati, et lõhutud on Puhja raamatukogu ukse lukk.

Kahju on tekitatud 800 krooni väärtuses.

14.12.2006 hommikul avastati, et Puhja alevikus, Elva tee 1 hoonelt on varastatud kaks metallist trepikäsi puud.

29.10.2006 avastas Enno, et akna kau- du on sisse murtud Puhja vallas Teilma külas Salu talus asuvasse maakodusse ning varastati mootorsaag MCCulloch. Vargusega tekitati kahju 4000 krooni.

10.12.2006 teatati Puhja alevikust, et Talu kaupluse koridoris magab kodanik, kes ei soovivat kuidagi üles ärgata. Koha- pealt selgus, et Vello (sündinud 1963) oli joobes ja tuli toimetada kainenema tartu arestimajja.

17.11.2006 kell 18.58 toimus liiklusõn-

netus Puhja-Konguta tee 1 km, kus põr- kasid kokku jalgrattur ja sõiduauto. Jal- gratast juhtinud Pavel (sündinud 1960) sai liiklusõnnetuse tagajärjel raskelt vigasta- da. Sõiduauto roolis oli Margus (sündi- nud 1974).

03.11.2006 avastati, et Puhja raama- tukogu hoonel, Viljandi tee 14, on sinist värvi markeriga rikutud nimetahvel. Vara- line kahju on 500 krooni.

Detsembris teostasid Võrtsjärve kon- staablipiirkonna konstaablid mitu polit- seioperatsiooni. Politseioperatsioonide käigus avastati 7 isikut, kes ei kandnud pimedal ajal helkurit ja tabati ka 8 alaeal- ist, kes olid alkoholijoobes.

Tänavuse riigieelarvega võidavad kõik

Marika Tuus,
Riigikogu liige

Täpselt nii ongi. Politseinike keskmine palk tõuseb 13 460-le. Palgatõusuga alustati juba oktoobris. Tavalise inspektori või konstaabli palk tõuseb 41.3%, ulatudes kuni 11 700-le. Päästevaldkonna keskmine praeguselt 8700-lt 10 700-le, tuletõrjuja palk 9000-ni, piirivalves kasvab keskmine 11 800-le. Kõige rohkem tõusevad operatiivtöötajate, veidi vähem keskastme, ja tippjuhtide töötasu jääb praegusele tasemele. Keskmine palgatõus saab sisejulgeoleku valdkonnas olema 30 %.

Üksikisiku tulumaksust kohalikule omavalitsusele laekuvat osa suurendasime 11,6% kuni 11,8%-ni ja 2007. aastal 11,9%.-ni. Väga palju kasvavad piirkondade arengule suunatud summad. Oleme tõstnud kohalike omavalitsuste tasandusfondi maht 950 miljonilt kroonilt 1,43 miljardi kroonini. Sellises mahus eelarveid pole kohalikel omavalitsustel varem olnud.

Võidavad paljulapselised pered ja orvud

Alates kolmandast lapsest maksame perele praeguse 300 krooni asemel koguni 900 krooni kuus iga järgmise lapse kohta. Senised segadusi tekitanud kvartalitoetused asenduvad stabiilse igakuise toetusega. Kolmandast sellepärast, et viimastel aastatel sünnib perre kõige rohkem just kolmandaid lapsi, ka on neis peredes vaesusrisk suurem. Teise lapse toetus tõusis eelmisel aastal. 7000 lapse võrra laieneb ka toetuse saajate ring. Nimelt hakkavad toetust saama ka mittestatsionaarselt õppivad keskhari- duse omandajad ja ilma põhihariduse- ta kutsekoolilapsed. Eeskostel ja peres hooldamisel olevate laste toetus tõuseb 900-lt 1500-le. Elluastumistoetust (6000 krooni) hakkavad saama ka peredest lahkuvad ja iseseisvat elu alustavad vanemliku hoolitsuseta noored, varem oli see mõeldud ainult lastekodulastele. Vanemapalga maksamise periood pikeneb 3 kuu võrra.

Pensionid tõusevad esimesest aprillist 44-aastase staažiga inimestele 345 krooni ja selleks kulub 18% võrra rohkem raha kui tänavu. Praegu ei ole mõistlik teha uut indeksit või viia pensionitõus sotsesse keskmise palgatõusuga, sest oleme suurendanud pensione viimastel aastatel rohkem kui seda on olnud palgatõus ja ennaktõstmises tuleb jätkata. On vaja tõsta just baaspension, et sellest võidak- sid ka töövõimetus-, toitjakaotus- ja rah- vapensionid saajad.

Õpetajatele suur palgatõus, töötutele ravikindlustus

Toimetulekupiir tõuseb 750 kroonilt 900-le, matusetoetus 200 krooni võrra. Töötutoetus 400-lt kroonilt, mis on pü- sinud sellisena 1999-st aastast, 1000-le. Suurenevad ka töötute koolitusrahad, 276-le töötule on ette nähtud ettevõtluse alustamiseks 20 000 krooni stardiraha, 1378-le tööandjale aga töötule raken- damiseks kuueks kuuks 3000-kroonine toetus. Väga oluline, et ka pikaajalised töötud hakkavad järgmisest aastast saa- ma täis ravikindlustust. Täna said nad vaid vältimatu abi.

Õpetajaid ootab ees umbes 18% pal- gatõus, ühele õpetajale keskmiselt juur- de1100 krooni. Pedagoogid pole viimas- tel aastatel, kuigi on lubatud ka „heale õpetajale topeltpalka”, nii suurt palga- tõusu näinud. Haridusvaldkond kasvab 1,4 miljardi võrra. Tasuta koolilõunad on sellest sügisest ka põhikooli lõpeta- nud kutsekoolide õpilastele. Uudiseks on töövihikute kompensatsiooni kasv 265-lt kroonilt 750-le. Kutseharidus on madalseisust juba üle saamas ja maine tõusmas. Järgmiseks aastaks saab kut- seharidus 1,2 miljardit. Huvikoolidele läheb10 ja õpilaskodudele 15 miljonit. Huvikoolide rahastamine kasvab, laste puhkelaagrites viibimist hakkab riik toe- tama. Üks suurimaid palgatõuse ootab ees kiirabi töötajaid. Lisandub 80 miljo- nit. Arstide, õdede palgad tõusevad 17%, ent tuleb mainida, et arstide palgad on viimastel aastatel kasvanud ennaktem- pos. Nelja viimase aastaga koguni 80%. Esimest korda seitsme aasta jooksul

hakkab riik taas tervishoidu doteerima. Kokku on kasv haigekassale 1,7 miljardit, millele lisandub veel 0,5 miljardit lisaelarvega. Hambahüvitis tõuseb 150- lt 300-le, hambaproteeside toetus tõu- seb 2000-lt 4000-le. Palju tuleb finantse vähktõve, aidi, südame-veresoonkonna jt. ennetusprogrammidele. Viljatusravile tõus kolmekordne 10 miljonilt 30-le. Ja perearstid ei pea enam FIE-d olema, vald võib nimekirja üle võtta.

Võidab hoolekanne ja kultuur

Rõõmustada võivad kindlasti laste- ja hooldekodude töötajad. Palgatõus saab olema koguni 25%. Ja palgatõus jätkub ka 2008-2010. Hoolekandeesutuste re- noveerimiseks ja ehituseks tuleb juurde 123 miljonit krooni. Puuetega inimeste rehabilitatsiooni rahasid tõstetakse kahe aasta tagusega võrreldes koguni 6 korda. Nägemispuudega inimeste saatjad saavad tasuta transpordi, puuetega laste vane- matele saab olema 5-päevane tasuta las- tehoid, tulevikus laiendame seda teenust 30 päevani. Represseeritute toetus tõuseb 3000 kroonini. Sõdurpoiste kuutoetus tõuseb kümnekordseks. Ja riigitöötajate palgad tõusevad kuni 40%.

Kultuurilegi on rohkem raha leitud. Kõigepealt palgatõusuks 15%. Keskmine palk saab olema 9026 krooni. Rahvaraam- matukogude teavikute raha suureneb. Juurde saavad laulukoorid ja noortes- port. Kohalik teede ehitamise rahad suu- renevad kolm korda. Alustasime Tallinn- Tartu maantee uuendamise, järgmisel aasta läheb selle peale üle 400 miljoni. Eesti Raudtee AS enamusaktsionäri BRSi ja Eesti riigi vahel sõlmiti leping Eesti Raudtee tagastamiseks riigile.

Mul on heameel lisada, et Ulila pere- arstikeskus saab kiirremondiks ja sisus- tuse jaoks 100 000 krooni. Puhja seltsi- maja aga 1, 5 miljonit.

Riik toetab puudega inimesi eri meetmetega

Jaak Aab,
sotsiaalminister

Puuetega inimeste ootused toetuste tõusu osas on täiesti mõistetavad, sest puuetega täiskasvanute toetused on seisnud samal tasemel juba kuus aastat. Samas pole riik puuetega inimesi suguigi ära unustanud. Iga aastaga on üha rohkem panustatud rehabilitatsiooni teenustesse, abivahenditesse ja aktiivsetesse tööturumeetmetesse. Aasta-aastalt on tõusnud ka töövõimetuspen-sion ning tuleval aastal tuleb juurde puuetega laste hoiuteenus.

Erivajadustega täiskasvanute rehabilitatsiooniks eraldab riik tuleval aastal 44,7 miljonit krooni (kasv 11 miljonit) ja laste rehabilitatsiooniks 47 miljonit (kasv 34 miljonit). Erivajadustega inimeste hoolekande eelarve kasvab võrreldes 2006. aastaga 37,1 miljonit krooni ehk 171 miljonini.

Tehniliste abivahendite eelarve kasvab võrreldes tänavusega 52,7 miljonilt kroonilt 57,7 miljonini. Turu-uuringute AS ja Sotsiaalministeeriumi poolt läbi viidud uuring näitas, et 56% puuetega inimestest vajavad igapäevaelus paremaks toimetulekuks tehnilist abivahendit ning neist 90% seda juba ka kasutavad.

Aasta-aastalt on tõusnud töövõimetus-pension. Kui aastal 2004 oli see 40% töövõimekaotuse puhul 990 krooni, siis sel aastal tõusis see 1269 kroonini. 100% töövõimekaotuse puhul oli toetus 2004. aastal 1783 krooni ja sel aastal 2457 krooni. Tuleval aastal kasv jätkub.

Töö leidmisse ei usuta

Väited, et puuetega inimesed ei taha tööle minna ja riigil pole mõtet panustada aktiivsetesse tööturumeetmetesse, ei pea paika. Ülalpool mainitud uuring näitas küll, et puuetega inimeste tööhõive on madal, kuid selle taga peituvad paljuski tööotsijate eelarvamused ja hirmud. 90% tööle minna soovivatest puuetega inimestest on veendunud, et puude tõttu on raske sobivat tööd leida ning 80% leiab, et tööandjad eelistavad puuetega inimesi mitte tööle võtta.

Puuetega inimeste aktiivsemaks kaasamiseks tööturule on eelkõige vaja tõsta nende motivatsiooni tööd otsida.

Puuetega inimesed ise töid uurin-gus välja, et enim vajaks nad nõustamist töökoha leidmisel (85%), täiendkoolitust või ümberõpet (74%), tööpraktikat või töö harjutamist (64%) ja transpordi teenust või abi ringi liikumisel (64%).

Aktiivsed tööturumeetmed just seda pakuvadki. Puuetega inimestele on neli konkreetset teenust: tugiisikuga töötamine, abistamine töointervjuul, tööruumide- ja vahendite kohandamine ning abivahendite tasuta kasutada andmine. Puuetega inimestele osutatakse ka palju teisi aktiivseid teenuseid nagu karjäärinõustamist, tööturu koolitust, tööpraktikat. Lisaks on võimalik saada tööpraktikal või tööturukoolitusel osalemise eest stipendiumi ja transpordini-majutustoetust. Puuetega inimeste tööhõivele on riik kavandanud tuleval aastal ligi 11 miljonit krooni. Kokku on aktiivsete tööturumeetmete osutamiseks vahendeid planeeritud 79 miljonit. Kindlasti tuleb siin riigil tegeleda veelgi aktiivsemalt teavitamisega, et puuetega inimesed oleksid neist teenustest teadlikud.

Sellel suvel kiitis valitsus heaks muudatuse, mille kohaselt hakatakse puuetega tööealistele inimestele töötamise korral kompenseerima osaliselt puudest tulenevad lisakulusid, sh näiteks lisakulutusi transpordile. See võimalus peaks avanema esialgse kava kohaselt 2008. aastal.

Tulemas lapsehoiuteenus

Riigikogu sotsiaalkomisjon kiitis heaks sotsiaalministeeriumi ettepaneku sotsiaalhoolekande seaduseelnõu muudatuseks, mis võimaldaks tuleva aasta 1. veebruarist pakkuda sügava ja raske puudega laste vanematele riigi rahastatavat lapsehoiuteenust. Teenus pakub laste vanematele täiendava hooldamise ja järelevalve võimalust viie päeva jook-sul aastas.

Töötav vanem saab paremini korraldada lapsehoidmist ajal, mil lasteaiad

ja koolid või õpilaskodud on suletud. Lapsevanemad, kes puudega lapse hooldamise tõttu tööl käia ei saa, võivad lu-bada endale puhkust. Tulevikus tahab sotsiaalministeerium pikendada teenust vähemalt kahe nädalani. Puuetega laste hoiuteenuse osutamiseks on kavandatud eelarvesse 11 miljonit krooni.

Millal tõusevad toetused?

Puuetega laste toetused tõusid alates 2006. aasta algusest umbes 25%. Sügava puudega lapse toetus tõusis 1020 kroonilt 1260 kroonile kuus. Lisaks makstakse puuetega lastele igakuist lastetoetust.

Täiskasvanud puuetega inimeste toetused tõusevad siis, kui rakendub puuetega inimeste sotsiaaltoetuste kontseptsioon. See toob sisse individuaalse lähenemise ning näitab täpselt, kuidas ja kui palju tuleb toetada puuetega lapsi, puuetega tööelisi ja eakamaid inimesi. Vastav eelnõu peab valmis olema tuleva aasta märtsiks ja jõustub 2008. aasta jaanuarist. Tulenevalt kontseptsioonist seatud eesmärkidest tõstab riik kindlasti ka igakuiseid toetusi.

Koostamisel on ka eluasemevaldkonna arengukava 2007–2013, mis seab üheks prioriteediks eluruumide kohandamise puuetega inimestele.

Meie **silmabuss** sõidab neli korda aastas mööda Eestit ringi ja 22. jaanuaril 2007 oleme tulemas Puhja valda.

Esmaspäeval 22.01.

Ulila alevikus kell 11:20-11:40
Mõisanurme külas kell 12:20-12:40
Puhja alevikus kell 13:20-14:00

Elanikele saadame postiga reklaamid kodudesse. Reklaamis on näidatud ka telefoninumber, millel saab vastuvõtule registreeruda.

Täiendav info telef. 6671947.

Lugupidamisega
Eve Laurents
Optprof 2000 OÜ
Merivalja tee 22 - 1433
Tallinn 11902

Tartumaa Arendusselts – avaliku, era- ja III sektori koostöös sündinud Tartumaa arendusorganisatsioon

Terje Oden,
Tartumaa Arendusseltsi juhatuse esimees

Südasuvel, 27. juulil 2006.a. moodustati Tartumaa kohalikke omavalitsusi ning nende territooriumil tegevsemaid ettevõtjaid, sihtasutusi ja mittetulundusühinguid ühendav mittetulundusühendus Tartumaa Arendusselts.

Tartumaa Arendusselts ehk LEADER – tegevusrühm loodi selleks, et RAK 3.6. meetme toetuste abil luua võimalused kohalikul initsiatiivil põhinevate tegevuste toetamiseks, mis aitavad kaasa üldisele majandusliku ja sotsiaalse aktiivsuse kasvule maakonnas. Ehk maakeeli – see pole tähtis, kuhu sa kuulud – tähtis on see, mida sa mõtled ja teed.

Arendusseltsi asutajaliikmed olid

12 omavalitsusüksust koos oma vallas tegutsevate MTÜ-de ja erasektori esindajatega. Kokku 52 juriidilist isikut. Täna on Arendusseltsiga liitunud veel 3 valda ja liikmete arv kasvanud 78-ni. Organisatsiooni juhatuse on 15-liikmeline, kus on esindatud võrdselt kõik kolm sektorit. Juhatuses on igast vallast üks esindaja. Tartumaa Arendusseltsi juhatuse esimeheks valiti Terje Oden Tähtvere vallast ja tegevjuhiks Sille Kerner Luunja vallast.

Esmalt on Tartumaa Arendusseltsi tegevus suunatud koostöökogemuste ja -harjumuste omandamisele. Kuna tegevusgrupi töö põhineb vastastikusel partnerlusel, avatud ja aktiivsetel mõtetel ning tegudel, siis on väga olulisel kohal partnerite ühene arusaam oma rollist ja selle tähtsusest. Tegevuse eesmärk on tervet piirkonda hõlmava ühtse aren-

gustrateegia väljatöötamine 2008. aasta suveks ning seejärel selle elluviimine.

LEADER-meetme teises etapis ehk strateegiakava rakendusperioodil 2008–2013 saavad oma rahastamistaotlusi nii investeringutele kui ka „pehmetele“ tegevustele esitada juba kodanikeühendused, ettevõtted ja omavalitsused. Need rahastamistaotlused peavadki lähtuma praegu ühiselt valitud arengusuundadest ja -strateegiast.

Tartumaa Arendusseltsi põhikiri, muud näidisdokumendid ning asjaomased viited vajalikele linkidele on kergesti leitavad veebiaadressil www.kodukanttartumaa.ee.

Tegevjuhi Sille Kerneriga saab ühendust telefonil 5291171 või akkitalu@kodu.ee.

LEADER-tüüpi tegevuse põhimõtted ja eesmärgid

Terje Oden,
Tartumaa Arendusseltsi juhatuse esimees

Jaauarist kuni märtsikuuni on Tartumaal toimumas neli LEADER-tüüpi tegevuse põhimõtteid ja eesmarke tutvustavat maakondlikku infopäeva.

Infopäevade juhtmõte on avaliku, era- ja III sektori koostöö piirkonna arendustegevuses.

Infopäevade eesmärk on tutvustada:

- LEADER-tüüpi tegevuse põhimõtteid
- aastatel 2007–2013 maaelu arengu kavandatavaid toetusmeetmeid (Maaelu arengukava 2007–2013)
- Tartumaa Arendusseltsi tegevust
- teiste Eestis tegutsevate tegevusrühmade kogemusi

Arutluse alla tulevad veel teemad:

- mis motiveerib erinevaid huvigruppe koostööle
- kuidas toimus Valgamaa strateegiakava väljatöötamine
- kuidas osaleda oma piirkonna tuleviku kavandamises ja kavandatu elluviimises

Infopäevade sihtrühmaks on kõik aktiivse ja avatud maailmavaatega inimesed, kes

- soovivad arendada oma ettevõtmisi maapiirkonnas
- soovivad osaleda oma kodukoha arengut puudutavates protsessides.

Infopäevad toimuvad:

- 30. jaanuaril Nõo Kultuurimajas
- 06. veebruaril Tähtvere vallamajas, Ilmatsalu alev Järve 8
- 09. märtsil Võnnu Kultuurimajas
- 16. märtsil Tartu vallas Lähtel Sootaga Maanaiste Seltsi majas.

Infopäevade algus on kell 12.00

Ootame aktiivset osavõttu!

Täpsem info tel. 5340 8090,
terje@kodukanttartumaa.ee

Puhja koguduse jõulud

Tiit Kuusemaa,

Puhja koguduse diakon

Meie kirikuelu sisemiseks tähtsündmuseks kujunenud koguduse jõulupidu tõi kokku aasta eelviimasel päeval suure tootäie rahvast. See on ainulaadne ja eriline selle poolest, et kohtuvad sellised inimesed, kes aasta läbi „tilguvad“ kirikusse, aga on ajas nii hajali, et omavahel muidu ei kohtugi. Teatud mõttes on see ainus päev aastas, kus kogudus lausa füüsiliselt oma suurust ja tervikkust tajub. Nii ka seekord.

Ehkki aastalõpu rütus jäid mitmedki tähtsad ja vähemtähtsad asjaosalised tulemata, mahutasid kirikla avarad ruumid inimesi hädavaevu ära. Kogu ettevõtmine algas väga tõsiselt: kogu aasta jooksul kogunenud hingeformaist oli

võimalus priiks saada talvekirikus peetud pihi ja armulauateenistusel. Vaim söödetud-joodetud, mindi kohvilaua taha ka ihu hea-paremaga turgutama. Jõulunäidendi ja -lauludega astusid üles pühapäevakooli lapsed õpetaja Imbi Tannilsoo juhendamisel. Ka jõuluvana tuli neid lapsukesti vaatama ja pakkidega rõõmustama. Laulsime üheskoos jõululaule. Jõulupeo lõpp kiskus lausa üle-meelikuks, kuna Ülle Närskä tegi kokkutulnuile naeruteraapiat. Kartsin pisut, kuidas vanemad ja väarikamad proudad-härerad kõikisugu ootamatute

viguritega kaasa suudavad minna, kuid üllatusena löi neis välja lapsemeel kõige paremas tähenduses ja nemadki said koos oma laste ja lastelastega rõõmupisarad silma. Nii lustilist koguduse jõulupuud õieti ei mäletagi.

Igatahes soovin kõigile lugejaile toredat uut aastat, mis tuleb rikastav mitte ainult rahaliselt, vaid ka kõrgemate väärtuste poolest. Sest inimene ei ela üksipäinis leivast...

Ülemisel fotol: Lapsed Puhja koguduse jõulupeol.

Vasakul: Koguduse liikmed jõulupeol.

Aasta keskkonnategu 2006

Karita Kirbits,

Puhja lasteaia juhataja

Kolmandat aastat järjest korraldas Keskkonnaministeerium konkursi „Aasta keskkonnategu“, et väärtustada ja tunnustada igapäev panust keskkonna heaks ning tõsta esile parimaid tegusid keskkonna-alal. Kandideerida võisid üksikisikud, organisatsioonid, kohalikud omavalitsused, vabahendused ja ka kõik teised keskkonnasõbrad.

2006. aastal oli konkursile esitatud 37 keskkonnategu, millest žürii valis parimad kahes kategoorias: Aasta keskkonnategu – tegevused, mis on üleriigilise tähtsusega ja Aasta keskkonnateoke – noortele ja lastele suunatud töö eest.

„Aasta keskkonnategu“ oli Põlva Maavalitsuse ökofestival „Rohelisem elu“ ja „Aasta keskkonnateokese“ pea-preemia sai MTÜ Eesti Koolimetsade Ühendus õuesõppe idee propageerimise eest ETV telesaate Õpiõu! kaudu.

Puhja Lasteaed Pääsusilm kandideeris teistkordselt. 2005.aastal tunnustati meie tegevust tänukirjaga. Sel korral pälvis meie keskkonna- ja loodusalane töö „Aasta keskkonnateokese“ kategoorias III preemia. Kogu aasta jooksul tegelesime väga palju keskkonna- ja loodusvaldkonnaga, õpetasime lapsi ja õppisime ise, koostöös Puhja Gümnaasiumiga viisime läbi projekti „Keskkonnaga ei mängita“ ning jagasime õuesõppe kogemusi kolleegidele üle vabariigi.

Jõustub uus metsaseadus

Keskkonnaministeeriumi pressiteade

Uuest aastast jõustub metsaseadus tagab metsa säilimise, metsas elavaid liike ja nende elupaiku säästva metsamajandamise ning võimaluse igal metsaomanikul oma metsa ökonoomselt kasutada.

“Üks suuremaid muudatusi hõlmab erametsaomanikele mõeldud toetusi,” ütles Keskkonnaministeeriumi looduskaitse ja metsanduse asekanter Olav Etverk. “Näiteks üks võimalikest toetustest on mõeldud vääriselupaikade säilitamiseks, millega riik erametsandusele kaasa aitab.” Endiselt peab omanik vääriselupaikade kaitseks lepingu sõlmima, millele lisandub nüüd aga kinnisasja koorimine isikliku kasutusõigusega riigi kasuks. Selliselt tagab riik vääriselupaiga säilimise ka metsaomanike vahetusel.

Uue seaduse järgselt peab metsamajandamiskava saamiseks initsiatiivi näitama erametsaomanik. “Kui kinnisasjal asuva metsa pindala ületab 2 ha ja erametsaomanik soovib oma metsa majandada, tuleb tal pöörduda vastavat tegevusluba omava metsakorraldusettevõtte poole, kes koostab koostöös omanikuga metsamajandamiskava,” selgitas

Etverk. Ta lisas, et kui metsamajandamiskava koostaja toob metsaomanikule kava, peab selle alusel saama koheselt ka metsateatist esitada, sest vastavalt uuele metsaseadusele peab vajalike kooskõlastuste ja ka metsamajandamiskava kehtestamise eest hoolitsema kava koostaja.

Metsamajandamiskava koostamise kuludest kompenseerib riik SA Erametsakeskuse kaudu omanikule kuni 70% vastavalt omaniku poolt tehtavale taotlusele. Uues seaduses on lühenenud nii metsa uuendamise kui ka uuenemise tähtsused. Metsaomanik peab kahe aasta jooksul lageraie (või metsa hukkumisest) arvates rakendama metsa uuendamise võtteid ulatuses, mis viis aasta pärast raiet (või metsa hukkumist) tagaksid uuenenud metsa. Enne olid need nõuded vastavalt kolm ja seitse aastat.

Oluline muudatus on metsa uuendamise tagatisraha tasumine, mis jõustub erinevalt ülejäänud seadusest alates 1. juulist 2007. Tagatisraha tuleb tasuda metsaomanikel, kelle suhtes on kohaldatud väärteo- või kriminaalkaristust puude või põõsaste ebaseadusliku raie või metsa uuendamise nõuete rikkumise eest ning see karistus ei ole kustutatud.

Samuti on tagatisraha kohustuslik metsaomanikele, kes kavandavad lageraie sinilille kuusikus, jänesekapsa kuusikus või jänesekapsa-mustika kuusikus ja ka kavandatava lageraie pindala on suurem kui 2ha. “Neil juhtudel tuleb tasuda metsauuendamise tagatisraha enne raietöödega alustamist. Kui metsaomanik on teinud kulutusi metsa uuendamisel, tasub tehtud kulutused riik omaniku poolt tasutud tagatisraha arvelt ehk siis topeltraha pole vaja,” lisas Etverk. Peamised sihtrühmad, keda seadus mõjutab, on metsaomanikud (ca 60 000) ja metsa majandajad, samuti neile teenust pakkuvad ettevõtjad (metsakorraldajad, nõustajad, puidu varumise ja veoga tegelevad ettevõtted ning puidutööstus). 1. jaanuarist 2007 kehtima hakkav seadus on Eesti taasiseseisvumisaja kolmas metsaseadus, mille valmimine kestis ligi neli aastat. Kuna tegemist on väga laia valdkonnaga, mis kätkeb lisaks keskkondlikele ka sotsiaalseid, kultuurilisi ja majanduslikke aspekte, siis oli eelnõu koostamisse kaasatud enamus metsanduslikke huvigruppe alates metsatööstusest ja lõpetades keskkonnakaitsjate esindajatega.

Sagenenud tahmapõlengud korstnates

Marek Kiik,

Lõuna-Eesti Päästkeskuse pressiesindaja

Jaanuaris on märgatavalt sagenenud päästeteenistujate väljasõidud küttekolletest alguse saanud põlengutele. Seda laadi tulekahjude sagedaseks põhjuseks on pühkimata korstnad ning lõõrid, kus ladestunud pigi ja tahm süttib.

Lõuna-Eesti Päästkeskus palub tungivalt inimestel kontrollida oma küttekollete seisukorda ning lasta korstnapühkijal puhastada ahju lõõrid ja korsten. Tahmapõleng pühkimata korstnas võib põhjustada traagiliste tagajärgedega tuleõnnetuse.

„Hooldamata ja tuleohtliku kütteseadme eest on päästeseaduse kohaselt eraisikust majaomanikule rahaline karistus kuni **18 000 krooni**,” märkis Lõuna-Eesti Päästkeskuse järelevalveteenistuse juht Viljar Schmidt. „Kuid tulekahju läbi

kaotatud kodu ei korva miski,” lisas Schmidt.

Väljasõidud küttekolletest alguse saanud põlengutele:

2. jaanuari päeval teatati, et Jõgevamaal Pala vallas Pala külas põleb elumaja korstnas tahm ja pigi.

3. jaanuari hommikul oli Põlvamaal Põlva linnas Kooli tn näha elumaja korstnast leeki. Korstnas põles tahm.

4. jaanuaril teatati Viljandimaal Võhma linnas korstnas põlevast tahmast.

4. jaanuari hilisõhtul teatati, et Tartu linnas Aruküla teel on elumaja suitsu täis. Põles tahm kaminakorstnas. 5. jaanuari öösel oli tahmapõleng Tartu maal Kanepi alevikus. Põlengu põhjuseks oli pühkimata korsten.

6. jaanuari varahommikul Viljandimaal Karksi vallas Sudiste külas elumaja korstna tahmapõlengust. Tartu ja Põltsamaa päästeteenistujad on jaanuaris reageerinud ka mitmetele väljakutsetele seoses suitsu sisseajava ahjuga.

**Sihtasutus Rõngu
Hooldusravikeskus tänab
Puhja Vallavalitsust,
Volikogu ja perearst
dr. Galina Rannula-
Matikainenit
meeldiva koostöö, mõistva
suhtumise ja toetuse eest.**

**Kogu vallarahvale soovime
tervist ja hingerahu uuel,
2007. aastal.**

**SA Rõngu
Hooldusravikeskuse nimel
Viivi Tiidor**

Spordist Puhjas

Jaak Ratt, treener

Puhjas toimus 9. detsembril traditsiooniline saaljalgpalliturniir Puhja Cup 2006 1995./1996. sündinud poistele.

Kokku võistles kuus meeskonda ja kuigi Puhja poistele jäi kuues koht, on meie mänguuskused tunduvalt edasi arenenud. Oma osa on selles, et oleme treeningu läbiviimisel mängulisuse osatähtsust tunduvalt suurendanud.

Turniiril teiseks tulnud Operi Jalgpallikooli ja kolmandaks mänginud Põltsamaa JK "Sport" meeskondade vastu läksime juhtima 2:0, siis läksid poisid oma väravatest nii hasarti, et unustasid kaitsetöö ja nii pidime vastu võtma kaotused vastaval 2:3 ja 2:4. Meeskondade tase oli väga ühtlane ja see tagas ka põnevaid mänge. Seda tunnistasid ka teiste võistkondade treenerid.

Puhja võistkonnas mängisid E. Vorobjovski, R. Männiste, D. Samoilov, R. Kaupponen, E. Kolesnikov, P. Kangro, väravat kaitses E. Lepik. Auhindade eest hoolitses Kultuurkapitali Tartumaa Ekspertgrupp ja Puhja vald.

15. detsembril võistlesid aastalõpu saaljalgpalli Tartumaa tsooniturniiril

Puhjas 1992./1993. sündinud poisid.

Osalesid nelja kooli võistkonnad. Puhja poisid võitsid nii Kolkja Põhikooli 2:0 ja Ülenurme Gümnaasiumi 2:1 ning mängisid 2:2 viiki Luunja Keskkooliga. Nii Luunja kui ka Puhja kogusid turniiril 7 punkti, aga parem väravate vahe andis Luunjale esikoha. Mõlemad võistkonnad said õiguse esindada Tartumaad aastalõpu finaalturniiril Tallinnas Kalevi hallis, kuhu tulevad kokku kõikide maakondade paremad maakoolid. Puhjale kuulus teine koht, Kolkja Põhikoolile kolmas ja Ülenurme Gümnaasiumile neljas asetis.

Puhja võistkonnas mängisid P. Pokk, E. Sinilill, R. Lokk, K. Kangro, R. Reinhold, K. Siimer ja väravat kaitses K. Karja.

Maakoolide vabariiklikul finaalturniiril saaljalgpallis saavutasid Puhja poisid viienda koha.

Traditsioonilisel aastalõpu saaljalgpalli finaalturniiril Tallinnas Kalevi Spordihallis osales kaksteist võistkonda. Võistkonnad oli loositud kolme alagruppi. Puhja poisid kohtusid esimeses mängus Ida Virumaa Aseri Põhikooliga ja võitsid selle mängu 2:1. Järgmises mängus Saaremaa Lümandu Põhikooliga

kaotati seisuga 0:1. Eelnimetatud mängud ja ka hilisemad mängud vahegrupis olid väga tasavägised ja pingelised. Kolmandas alagrupi mängus kohtuti vaid nelja väljakumängijaga mänginud Harjumaa Püüsi Põhikooliga, võideti suurelt 9:0.

Alagrupis teise koha saanud võistkonnad mängisid omavahel, selgitamaks ühe edasipääseja mängudeks esimesest neljanda kohani. Esimeses mängus Harjumaa Aruküla Põhikooliga suutsid Puhja poisid seisul 0:1 viigistada seisuks 1:1. Viimastel minutitel õnnestus vastastel siiski võiduvärav lüüa. Kuna Aruküla oli eelnevalt võitnud ka meie järgmist vastast Lääne Virumaa Sõmeru Põhikooli, siis oli selge, et viimases mängus tuleb meil mängida viienda-kuenda koha peale. Meie võistkonnal oli võidutahe suur ja tulemusega 3:1 saavutati turniiri 5. koht.

Puhja võistkonnas mängisid E. Sinilill, P. Pokk, K. Kangro, R. Reinhold, K. Karja, R. Šianov, K. Siimer ja R. Lokk. Viimatinimetatu lõi mängude jooksul 6 väravat ja tunnistati turniiri parimaks mängijaks.

USALDUS- JA NÕUSTAMISTELEFON "ABILAEGAS"

Tel: 60 888 60

E, R kella 16-21 ja T, K, N kella 8-13

Räägi südameilt või küsi nõuandeid...

Anonüümne ja tavakõne hinnaga...

Alates **2. jaanuarist** alustab Hasartmängumaksu Nõukogu toetusel ning MTÜ Jumalalaegas ja Eesti Pimedate Liidu kaasfinantseerimisel tegevust **üle-eestiline** eesti- ja venekeelne anonüümne nõuande- ja usaldustelefon **"Abilaegas"**. Projekti korraldajaks on MTÜ Jumalalaegas.

Helistajatele antakse praktilist nõu puude astmetega ja rehabilitatsiooniga seonduvast, puude iseärasustest, erinevate toetuste taotlemisest, abivahenditest, tööhõivest, hariduse omandamisest jpm. Lisaks antakse infot puuetega inimestega tegelevatest organisatsioonidest, rehabilitatsiooniasutustest jne. Pakutakse nägemis- või muust puudest tingitud psühholoogilist nõustamist, kuid loomulikult on olulisimaks just murede, ettepanekute, läbielamiste ja muu helistaja jaoks olulise ärakuulamine!

Ja seda nii eesti kui vene keeles!

Pilootprojekt on mõeldud esialgu nägemispuudega isikute ja nende sõprade, sugulaste ja tuttavate abistamiseks, kuid helistada võivad ka kõik teised, kes mingis puuetega inimesi seonduvas küsimuses abi vajavad. Kõik kõned on teretulnud! 2008. aastast laieneb projekt veelgi ja nõuandjate hulk ning nõuannete hulk laieneb.

Nõustamistelefonile vastavad oma ala spetsialistid, kes omavad praktilist kogemust puuetega inimestega seotud küsimustes.

Jaauarikuu õnnesoovid

93 LIISA SÜTT	Puhja alevikust	15. 01
90 SALME ETS	Puhja alevikust	03. 01
90 AINO PARTS	Vihavu külast	26. 01
85 EVDOKIA GANOVA	Rämsi külast	01. 01
83 VALTER LUIK	Kureküla külast	01. 01
83 VASSILI JEKIMOV	Puhja alevikust	12. 01
83 AINO KONTOR	Vihavu külast	16. 01
82 HILJA PETERSON	Mõisanurme k.	01. 01
82 EVI RISTSOO	Puhja alevikust	15. 01
81 KAMILLA KOLK	Võllinge külast	26. 01
80 MIHKEL JÜRGENSON	Puhja alevikust	11. 01
80 HELJO KOPPEL	Mäeselja külast	16. 01
75 HEIKE RILLO	Mõisanurme k.	01. 01
75 PJOTR SAFRONOV	Puhja alevikust	30. 01
70 VASILY RYBAKOV	Puhja alevikust	01. 01
70 PJOTR PORTNOV	Puhja alevikust	22. 01
70 LINDA KRIISA	Puhja alevikust	29. 01

Valla uued kodanikud

Natalia Katšalova
Vladimir Katšalov
perre sündis 23. 11. 2006 poeg
Kirill Katšalov

Anne-Ly Etti
Andrei Miruškov
perre sündis 11. 12. 2006 poeg
Andre Miruškov

MÄLESTAME

Anton Kanarik	13.10.1927 – 07.12.2006
Salme Starovoitova	21.09.1934 – 07.12.2006
Ellen Härma	16.02.1943 – 24.12.2006
Kalju Metsik	11.03.1936 - 06.01.2007
Feodosja Metsik	12.06.1930 - 08.01.2007

*Õnne soovida oleks vähe,
midagi suurt soovida oleks tabe.
Kubu õnn, rõõm ja tervis mabuks,
muudaks südamesoojuse rabuks.
Et elada oleks lõputult bea
ja aastad arvet ei peaks.*

Kallis Salme! Õnnitleme 90. juubelil! Puhja Vallavalitsus

XXXI Emajõe mängud

XXXI Emajõe mängud toimuvad 3. märtsil 2007. a Luunja vallas.

Mängudel võisteldakse juhendi järgi kümnel alal:

- 1) meeste võrkpall, võistkonnas 8 mängijat,
- 2) naiste indiaa, võistkonnas 6 mängijat,
- 3) teatesuusatamine, võistkonnas 3 meest ja 3 naist vanuse piirangutega;
- 4) kiirmale, võistkonnas 1 naine ja 2 meest;
- 5) reesõit, võistkonnas 5 võistlejat;
- 6) sangpommi rebimine, võisteldakse kahes kehakaalus, kuni 75 kg ja üle 75 kg;
- 7) perevõistlus, võistkonnas ema, isa ja laps (sünd. 1994. a. ja hiljem) suusatamises;
- 8) jahilaskmine, võistkonnas 3 laskurit;
- 9) mälumäng, võistkonnas 5 võistlejat,
- 10) juhtide võistlus, võistlevad vallavanem ja (või) volikogu esimees.

Jahilaskmine toimub 25.veebruari, algusega 12.00, Elva jahilasketiirus.

Palun teatage soovist osaleda valla sotsiaalnoornikule.
Täiendav info: Milvi Sepp tel 7300646 või 51 54872.

Politseiteade

Alates 01.01.2007 toimub Puhja vallamajas politsei vastuvõtt teisipäeviti ja reedeti kella 09.00 kuni 10.00

Võrtsjärve konstaablipiirkonna konstaablite telefoni ja e-mailide aadressid.

Alik Säde 53307118, 5189717,
alick.sade@louna.pol.ee

Jaanus Tera 53307119, jaanus.tere@louna.pol.ee

Janek Lepik 53307117, janek.lepik@louna.pol.ee

Tiit Treial 53307121, tiit.treial@louna.pol.ee

PUHJA VALLA LEHT

VÄLJAANDJA: PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS
61301 TARTUMAA; TEL. 730 0641

TOIMETAJA: PÄIVI MÄRJAMAA, TOIMETAJA@PUHJA.EE JA PAIVI@PUHJA.EE

TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS

TRÜKIARV: 1050